

La proiect. nr. 71/2019

**SERVICIUL DE INFORMAȚII ȘI SECURITATE
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD-2004, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 166 tel. 022-239-625, fax 022-234-068, e-mail: sis@sis.md

„20” iunie 2019

Nr. 18/524

**Doamnei Zinaida GRECEANÏI,
Președinte al Parlamentului
Republicii Moldova**

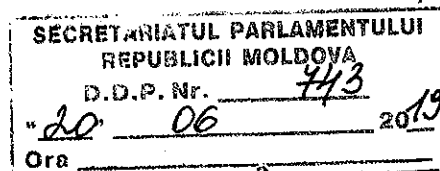
**Copie: Comisiei securitate națională,
apărare și ordine publică**

Stimată Doamnă Președinte al Parlamentului,

Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova a examinat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte legislative (*Legea nr. 753-XIV din 23 decembrie 1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova și Legea nr. 170-XVI din 19 iulie 2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate*) și intervine cu următoarele propuneri de rigoare, întru excluderea dublărilor de competență, lacunelor normative și armonizării cadrului normativ ce reglementează activitatea Serviciului.

I. În vederea modernizării, reformării și consolidării rolului Serviciului ca principalul organ de stat specializat în asigurarea securității Republicii Moldova, a fost aprobată Hotărârea Parlamentului nr. 230 din 10.10.2013¹. Unul din obiectivele de bază al acesteia, statuează despre necesitatea asigurării independenței în activitatea Serviciului. În acest sens, pct. 15 și 16 din Strategie stabilesc că independența în activitatea Serviciului presupune libertatea de a acționa, în limita competențelor instituționale, în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare, fără a fi influențat de factori subiectivi atât externi, cât și/sau instituționali. Iar cadrul legal trebuie să asigure îndeplinirea calitativă a atribuțiilor Serviciului, delegate prin legislația în vigoare, indiferent de posibilele constrângeri exercitate de unii exponenți ai clasei politice, ai mediului de afaceri sau ai societății civile, astfel încât Serviciul să

¹ Hotărârea privind aprobarea Strategiei de reformare a Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformare a Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova pentru anii 2014–2018.

nu poată fi utilizat drept instrument de realizare a intereselor personale sau de grup, ci exclusiv la asigurarea intereselor securității naționale.

1) Astfel, potrivit modificărilor propuse la art. 1 alin. (2) din Legea nr. 753/1999, activitatea Serviciului va fi coordonată de către Președintele Republicii Moldova, în limitele competenței sale, și va fi supusă controlului parlamentar. Prin urmare, legea nu stabilește limitele coordonării activității Serviciului de către Președinte și nu determină expres procedura de efectuare a controlului parlamentar. În aceste condiții va fi creat un mecanism neclar și interpretativ, Serviciul revenind la formula veche, de pînă la modificările operate prin Legea nr. 270/2016, ceea ce va genera și mai multe premise de incertitudine în legătură cu poziționarea Serviciului în sistemul național de securitate, creîndu-se dublări de coordonare și control a activității Serviciului. Acest fapt se conturează și în condițiile în care activitatea Serviciului deja este supusă potrivit art. 20 alin. (3) al Legii nr. 753/1999, *controlului parlamentar de către Comisia pentru securitatea națională, conform regulamentului acesteia*. Concomitent, controlul asupra activității Serviciului este exercitat și de Parlament, Procuratură și instanțele judecătorești, în limita competenței lor. Or, în contextul emiterii Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 1173-VIII din 10 iunie 2019 „Privind constituirea Consiliului Suprem de Securitate”, Serviciul de Informații și Securitate nu a fost inclus în componența acestuia, fapt care contravine art. 12 din Legea securității statului nr. 618-XIII din 31.10.95, care prevede expres că din *componența Consiliului...fac parte din oficiu directorul Serviciului de Informații și Securitate* și, care generează și mai multe echivocuri la capitolul importanței unui serviciu de intelligence într-un stat de drept.

2) Cu referință la redacția textuală de la alin. (1) din art. 13, prin care se propune *numirea directorului Serviciului de către Parlament, la propunerea Președintelui Republicii Moldova*, intervenim asupra faptului că prin o astfel de numire, nu va fi respectat principiul pluralismului de candidați la această funcție. Or, redacția actuală prevede numirea directorului de către Parlament, la propunerea a cel puțin 10 deputați, fapt care asigură o selecție multiplicativă a candidaților la așa funcție importantă, fiind înaintate și anumite criterii de profesionalism și pregătire specială, mai ales în contextul existenței avizului Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică a Parlamentului. În aceste condiții, Serviciul propune examinarea suplimentară a formulei de numire a directorului Serviciului, în condițiile în care pentru funcția respectivă să fie organizat un concurs și la care să participe inclusiv candidați din rîndul ofițerilor de informații și securitate, care dețin o experiență vastă în cadrul Serviciului și dispun de o bună pregătire pe palierul informativ și/sau contrainformativ.

3) Modificările ce se propun a fi operate la art. 13 alin. (6) din Legea nr. 753/1999, privind aprobarea componenței numerice și nominale a Colegiului Serviciului de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea directorului, contravin vertiginos prevederilor art. 64 alin. (1) din Legea nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, care expres stabilesc – *datele despre identitatea și calitatea ofițerului constituie secret de stat*. Excepție de la norma imperativă este funcția de director și director adjunct, care potrivit Legii nr. 199/2016 cu privire la funcția de demnitate publică, sunt funcții publice și nu prezintă risc de

deconspirare. Respectiv, propunem menținerea formulei existentă la moment, care prevede stabilirea componenței numerice a Colegiului SIS de către Parlament, iar componența nominală a acestuia prin ordin al directorului SIS.

În aceste circumstanțe, pentru asigurarea aplicării corecte a legislației, dezvoltării independenței departamentale și evitarea subordonării Serviciului altcuiva decât supremației legii, se consideră imperios identificarea altor mecanisme legal-funcționale sau menținerea reglementărilor actuale ale Legii nr.753/1999. În acest sens, Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova expune disponibilitatea prezentării unor formule în strictă conformitate cu legea și potrivit celor mai bune practici europene.

II. Cu referire la modificările ce se propun a fi operate la Legea nr.170-XVI din 19 iulie 2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, reiterăm următoarele.

1) Redacția propusă la art. 40 alin. (3) care va avea următorul conținutul „ofițerului de informație îi este interzis să accepte, fără acordul Președintelui Republicii Moldova, distincții ale statelor străine, ale organizațiilor internaționale și străine”, contravine nemijlocit Legii nr. 753/1999 care prevede expres că, *Serviciul este condus de către director*. Actele normative subsidiare Legii nr. 753/1999, care au un caracter clasificat și care reglementează activitatea Serviciului, prevăd limitele competențelor acordate directorului Serviciului și împuternicirile acestuia. Respectiv, rolul de conducător asupra modului de organizare internă, raportare, coordonare și inclusiv subordonare ierarhică este stabilită de directorul Serviciului. Modificarea propusă, ar genera riscuri de subordonare dublă atât față de directorul Serviciului cât și față de Președintele Republicii Moldova, ceea ce într-un serviciu special este inadmisibil și contravine tuturor practicilor legale.

2) Reieșind din inițiativa legislativă înaintată, Serviciul propune completarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte legislative în partea ce vizează Legea nr. 170/2007, cu norme în vederea stabilirii unui minim pachet social care este imperativ în condițiile în care specificul statutului ofițerilor de informații și securitate presupune un șir de restricții, precum și limitări a unor drepturi fundamentale ale ofițerilor care exercită serviciul special în cadrul SIS.

În acest context, avînd în vedere faptul că, activitatea ofițerului de informații, implică un grad sporit de efort fizic, intelectual și psihologic, ofițerul fiind expus în permanență stresului, întrucît activează inclusiv în condiții de risc pentru viață și sănătate. Aceste circumstanțe pot duce la surmenaj și înrăutățire a sănătății, motiv pentru care se propune completarea art. 51 din Legea 170/2007 cu alineatul (4¹) – *tratament balneosanatorial și acordarea posibilităților de fortificare a sănătății*.

Totodată, menționăm că Serviciul este format din aparat central și organe teritoriale, ofițerul de informații oricînd poate fi numit în funcție în orice localitate, pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu, în funcție de necesitatea de asigurare a securității naționale, indiferent de faptul dacă dispune sau nu de loc de trai la locul detașării. Pentru soluționarea acestei probleme se propune completarea legii cu prevederi care i-ar asigura un minim de garanții: spațiu locativ de serviciu (în acest caz spațiul locativ de serviciu repartizat ofițerului de informații nu poate fi supus privatizării, iar în caz de încetare a raporturilor de serviciu, ofițerul de informații va fi

obligat să elibereze spațiul locativ de serviciu); compensarea cheltuielilor pentru închirierea (subînchirierea) unei locuințe în cuantumul prevăzut de contractul de închiriere (subînchiriere) a locuinței, dar care nu va depăși salariul lui de funcție; indemnizație în mărimea unui salariu lunar, iar pentru fiecare membru al familiei – o indemnizație în mărime de 50% din salariul de funcție al ofițerului de informații (în cazul detașării sau numirii ofițerului de informații într-o funcție care implică schimbarea localității de domiciliu). Așa gen de norme deja au fost aprobate la nivelul Ministerului Afacerilor Interne și Forțelor Armate.

În acest context, pentru excluderea inechităților la capitolul garanțiilor acordate anumitor categorii de salariați, Serviciul propune completarea proiectului de Lege și în partea ce vizează necesitatea asigurării unui pachet social corespunzător restricțiilor și interdicțiilor statutului ofițerului de informații și securitate.

Cu respect,

Alexandr ESAULENCO
Director adjunct

